

Futbol Taraftar? Fanatiklik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Futbol Taraftar? Fanatiklik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22001>

Özet

Futbol Taraftar? Fanatiklik Ölçe?i (FTFÖ), bireylerin futbol tak?mlar?na yönelik sahip olduklar? a??r? ba?l?l?k ve **fanatiklik** düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Ölçek, 2015 y?l?nda Ta?mektepligil, Çankaya ve Tunç tarafından literatüre kazandırılmıştır. Yapısal olarak iki faktörlü ve 13 maddeden olu?an bu araç, özellikle spor psikolojisi alanında taraftar davran??lar?nın ve potansiyel riskli e?ilimlerin belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Ölçek, fanatikli?i sadece yo?un ba?l?l?k olarak de?il, aynı zamanda olası y?k?c? davran??lar? içeren bir yapı olarak ele almaktadır.

Anahtar Kelimeler

Futbol, **taraftarlık**, fanatizm, **psikometrik ölçek**, spor psikolojisi, **sosyal kimlik**.

Yazarlar

Mehmet Yalçın Ta?mektepligil, S. Çankaya, T. Tunç.

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, futbol izleyicileri ve taraftarlar? arasında gözlemlenen **fanatizm** düzeyini objektif ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Geli?tiriciler, fanatikli?in sadece ba?l?l?k de?il, aynı zamanda potansiyel olarak y?k?c? ve saldırgan davran??lar? da içeren boyutlar?nı tespit etmeyi amaçlamıştır.

Ölçek, özellikle yüksek fanatizm seviyelerinin sosyal uyum ve spor ahlak? üzerindeki etkilerini inceleyen akademik araştırmalara veri sağlamak üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, spor alanında olumsuz davran??lar?n önlenmesine yönelik stratejiler geli?tirilebilir ve **taraftar kültürü** daha sağlıklı bir zemine taşınabilir.

Yapı

Futbol Taraftar? Fanatiklik Ölçe?i (FTFÖ), futbol taraftarlar?nın fanatizm e?ilimini ölçen çok boyutlu bir yapıdır. Fanatizm, genellikle rasyonel olmayan, a??r? duygusal ba?l?l?k ve rakip takımlara karşı hoşgörüsüzlük ile karakterize edilen bir davran?? biçimi olarak ele alınmıştır. Ölçek, bu yapıyı iki temel faktör altında toplamaktadır: bunlardan biri yo?un kat?l?m ve ba?l?l?k, di?eri ise saldırganlık ve kural dışı davran?? e?ilimleridir.

Ölçek, toplam 13 maddeden olu?makta olup, bu maddeler aracılığıyla bireyin takım?na olan ba?l?l?ğının ne ölçüde sağlıklı bir şekilde kaldığını veya a??r? bir **fanatiklik** seviyesine ulaşıp ulaşmadığını belirlemeyi hedefler. Bu ikili yapı, ölçe?in sadece duygusal de?il, aynı zamanda

davran??sal boyutlar? da ölçmesini sa?lamaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?ini belirlemek amacıyla kapsaml? istatistiksel analizler yürütülmü?tür. Yap? geçerlili?i, hem aç?klay?c? faktör analizi (AFA) hem de do?rulay?c? faktör analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak tespit edilmi?tir.

Örneklem büyüklü?ünün faktörle?tirmeye uygunlu?unu de?erlendiren KMO testi sonucu 0,891 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, verilerin çok de?i?kenli normal da??l?mdan gelip gelmedi?i **Bartlett küresellik testi** ile ortaya konulmu?tur. Ölçek maddelerinin faktör yükleri, güçlü bir yap?sal ili?kiyi teyit ederek 0,466 ile 0,775 aras?nda de?i?mektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlıl???n? ve güvenilirli?ini belirlemek amacıyla güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmi?tir. Yap?lan analizde, izleyicilerin FTFÖ'ye verdikleri cevaplar?n kendi içindeki tutarlıl??? **güvenirlik katsay?s?** olan Cronbach's Alpha ile hesaplanm???r.

Bu analiz sonucunda güvenilirlik katsay?s? 0,875 olarak bulunmu?tur. Psikometrik standartlara göre bu yüksek de?er, ölçek maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? psikolojik yapıyı ölçtü?ünü ve ölçe?in genel olarak güvenilir oldu?unu i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Futbol Taraftar? Fanatiklik Ölçe?i, hem aç?klay?c? hem de do?rulay?c? faktör analizleri neticesinde toplamda **iki faktörlü yapıya** sahip oldu?u belirlenmi?tir. Ölçek, bu iki faktöre da??lm?? toplam 13 maddeden olumaktadır. Bu faktörler, fanatikli?in farklı ancak ilişkili alt boyutlar?n? temsil etmektedir.

Faktör yüklerinin 0,466 ile 0,775 aras?nda seyretmesi, her bir maddenin ilgili faktörle güçlü bir korelasyon içinde oldu?unu göstermektedir. Bu yapı, ara?t?rmac?lara futbol taraftarl??? bağlam?nda fanatikli?in yo?unluk ve davran??sal e?ilimler aç?s?ndan ayrı ayrı incelenmesi imkan?n? sunmaktadır.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Derecelendirme sistemi makalede belirtilmemi? olup, geli?tirme ölçeklerinin yaygın olarak

kulland??? **Likert tipi** derecelendirme format?na sahip oldu?u varsay?lmaktad?r.

Language Available: Türkçe

Population Group: Futbol Taraftarlar?/?zleyicileri

Age Group: Belirtilmemi? (Genellikle spor izleyicisi olan genç yeti?kin ve yeti?kin gruplar)

Population Details: Futbol maçlar?n? aktif olarak takip eden ve spor müsabakalar?na ilgi duyan izleyici ve taraftar örneklemini üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??malar? yap?lm??t?r.

Test Methodology: 13 maddelik, iki faktörlü yap?ya sahip, kendi kendine raporlama (self-report) ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Futbol fanati?i, ölçme arac?, **KMO testi**, Cronbach Alpha, taraftar davran??lar?, spor sosyolojisi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: myalcint@omu.edu.tr (Sorumlu Yazar: Mehmet Yalç?n Ta?mektepligil)

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Ölçek, 2015 y?I?nda yay?nlanan makale ile literatüre girmi?tir.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m?, ço?alt?lmas? ve ticari amaçlarla kullan?lmas? için sorumlu yazar Mehmet Yalç?n Ta?mektepligil ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal Makale Ba?lant?s?: dergipark.ulakbim.gov.tr

PDF ?ndirme Ba?lant?s?: Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki adresten indirilebilir: futbol-taraftari-fanatiklik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ta?mektepligil, M., Y., Çankaya, S. ve Tunç, T. (2015). Futbol Taraftar? Fanatiklik Ölçe?i. *Spor Ve Performans Ara?t?rmalar? Dergisi*, 6(1), 41-49. DOI: [10.17155/spd.73408](https://doi.org/10.17155/spd.73408).

Futbol Taraftar? Fanatiklik Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Toplamda 2 faktör ve 13 madde vardır. Aşağıda örnek maddeler verilmiştir:

"Maç esnasında kızımda sahaya yabancı cisim atabilirim."

"Takımın maçlarını izlemek için stadyumlara giderim."

ARABPSYCHOLOGY.COM